Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 5 marca 2015 r.*

Odesłanie prejudycjalne — Prawo autorskie i prawa pokrewne — Dyrektywa 2001/29/WE — Artykuł 5 ust. 2 lit. b) i art. 6 — Prawo do zwielokrotniania — Wyjątek — Kopie na użytek prywatny — Zwielokrotnienia dokonywane za pomocą kart pamięci do telefonów komórkowych — Godziwa rekompensata — Opłata reprograficzna — Równość traktowania — Zwrot opłaty — Niewielka szkoda

W sprawie C-463/12

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Østre Landsret (Dania) postanowieniem z dnia 10 października 2012 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 16 października 2012 r., w postępowaniu:

Copydan Båndkopi

przeciwko

Nokia Danmark A/S,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: L. Bay Larsen, prezes izby, K. Jürimäe, J. Malenovský (sprawozdawca), M. Safjan i A. Prechal, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Cruz Villalón,

sekretarz: C. Strömholm, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 16 stycznia 2014 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu Copydan Båndkopi przez P. Schønninga, advokat,

— w imieniu Nokia Danmark A/S przez F. Bøggilda, advokat,

— w imieniu rządu francuskiego przez D. Colasa, F.X. Bréchota i B. Beaupère-Manokhę, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez S. Varonego, avvocato dello Stato,

* Język postępowania: duński.

— w imieniu rządu niderlandzkiego przez M. Noort, M. Bulterman i C. Wissels, działające w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu austriackiego przez G. Kunnerta i A. Poscha, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu fińskiego przez J. Leppa, działającego w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez S. Brighouse, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez S. Malynicza i J. Holmesa, barristers,

— w imieniu Komisji Europejskiej przez J. Samnaddę, H. Støvlbæka i J. Szczodrowskiego, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 18 czerwca 2014 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 5 ust. 2 lit. b) i art. 6 dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. L 167, s. 10 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 17, t. 1, s. 230).

2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu Copydan Båndkopi (zwanego dalej „Copydanem") a Nokia Danmark A/S (zwaną dalej „Nokią") w przedmiocie uiszczenia opłaty przeznaczonej na sfinansowanie godziwej rekompensaty z tytułu wyjątku dotyczącego prawa do zwielokrotniania, przewidzianego w art. 5 ust. 2 lit. b) wspomnianej dyrektywy (zwanej dalej „opłatą reprograficzną").

Ramy prawne

Prawo Unii

3 Motywy 9, 10, 31, 32, 35, 38 i 39 dyrektywy 2001/29 mają następujące brzmienie:

„(9) Wszelka harmonizacja praw autorskich i pokrewnych opiera się na wysokim poziomie ochrony, odkąd prawa te mają zasadnicze znaczenie dla twórczości intelektualnej. […]

(10) Autorzy i artyści wykonawcy, aby móc kontynuować swoją twórczą i artystyczną pracę, muszą otrzymywać stosowne wynagrodzenie za korzystanie z ich utworów, tak samo jak producenci, aby móc finansować tę pracę. […]

[…]

(31) Należy zabezpieczyć właściwą równowagę praw i interesów między różnymi kategoriami podmiotów praw autorskich, jak również między nimi a użytkownikami przedmiotów objętych ochroną. […]

(32) Niniejsza dyrektywa zawiera wyczerpujące wyliczenie wyjątków i ograniczeń dla prawa do zwielokrotniania i prawa do publicznego udostępniania utworu. Niektóre wyjątki lub ograniczenia odnoszą się jedynie do prawa do zwielokrotniania, jeżeli jest to właściwe. Lista

w należyty sposób uwzględnia różnorodność tradycji prawnych państw członkowskich, a jednocześnie ma za zadanie zapewnić funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Państwa członkowskie powinny w sposób spójny stosować te wyjątki i ograniczenia, co zostanie ustalone podczas oceniania wdrożenia przepisów w przyszłości.

[…]

(35) W niektórych przypadkach dotyczących wyjątków lub ograniczeń podmioty praw autorskich powinny otrzymać godziwą rekompensatę jako wynagrodzenie za korzystanie z ich utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną. Przy określaniu formy, szczegółowych warunków i ewentualnej wysokości takiej godziwej rekompensaty należy uwzględnić okoliczności każdego przypadku. Przy ocenie tych okoliczności pomocnym kryterium byłaby potencjalna szkoda poniesiona przez podmiot praw autorskich w wyniku danej czynności. W przypadku gdy podmiot praw autorskich przyjął już zapłatę w innej formie, na przykład jako strona opłaty licencyjnej, specjalna lub oddzielna zapłata może nie być należna. Wysokość godziwej rekompensaty musi uwzględniać stopień wykorzystania zabezpieczeń technicznych przewidzianych w niniejszej dyrektywie. W niektórych przypadkach, gdy szkoda poniesiona przez podmiot praw autorskich jest niewielka, może nie powstać żadne zobowiązanie do zapłaty.

[…]

(38) Państwa członkowskie powinny być upoważnione do uwzględnienia, za godziwą rekompensatą, wyjątku lub ograniczenia wobec prawa do zwielokrotniania dla niektórych rodzajów zwielokrotniania produktów dźwiękowych, wizualnych i audiowizualnych przeznaczonych do użytku prywatnego. Może to zawierać wprowadzenie lub utrzymanie systemów wynagradzania, których celem jest wynagrodzenie podmiotom praw autorskich poniesionej przez nie szkody. […]

(39) Stosując wyjątek lub ograniczenie w przypadku kopii prywatnej, państwa członkowskie powinny należycie uwzględnić rozwój technologiczny i gospodarczy, w szczególności w odniesieniu do prywatnego cyfrowego kopiowania oraz systemów wynagradzania, gdy dostępne są skuteczne zabezpieczenia techniczne. Takie wyjątki lub ograniczenia nie powinny powstrzymywać korzystania ze środków technicznych lub ich wykorzystania przeciwko obchodzeniu zabezpieczeń”.

4 Artykuł 2 wspomnianej dyrektywy stanowi:

„Państwa członkowskie przewidują wyłączne prawo do zezwalania lub zabraniania bezpośredniego lub pośredniego, tymczasowego lub stałego zwielokrotniania utworu, przy wykorzystaniu wszelkich środków i w jakiejkolwiek formie, w całości lub częściowo:

a) dla autorów – w odniesieniu do ich utworów;

[…]”.

5 Zgodnie z art. 5 ust. 2 i 5 tej dyrektywy:

„2. Państwa członkowskie mogą przewidzieć wyjątki lub ograniczenia w odniesieniu do prawa do zwielokrotniania określonego w art. 2, w następujących przypadkach:

a) w odniesieniu do zwielokrotniania na papierze lub podobnym nośniku przy użyciu dowolnej techniki fotograficznej lub innego procesu przynoszącego podobny skutek, z wyjątkiem partytur, pod warunkiem że podmioty praw autorskich otrzymają godziwą rekompensatę;

b) w odniesieniu do zwielokrotniania na dowolnych nośnikach przez osobę fizyczną do prywatnego użytku i do celów ani bezpośrednio, ani pośrednio handlowych, pod warunkiem że podmioty praw autorskich otrzymają godziwą rekompensatę, uwzględniającą zastosowanie lub niezastosowanie środków technologicznych określonych w art. 6, w odniesieniu do danych utworów lub przedmiotów objętych ochroną;

[…].

5. Wyjątki i ograniczenia przewidziane w ust. 1, 2, 3 i 4 powinny być stosowane tylko w niektórych szczególnych przypadkach, które nie naruszają normalnego wykorzystania dzieła lub innego przedmiotu objętego ochroną ani nie powodują nieuzasadnionej szkody dla uzasadnionych interesów podmiotów praw autorskich".

6 Artykuł 6 ust. 1 i 3 dyrektywy 2001/29 stanowi:

„1. Państwa członkowskie przewidują stosowną ochronę prawną przed obchodzeniem skutecznych środków technologicznych przez daną osobę, której znane jest lub w zależności od okoliczności musi być znane to, że zmierza ona w tym celu.

[…]

3. Do celów niniejszej dyrektywy przez wyrażenie »środki technologiczne« rozumie się wszystkie technologie, urządzenia lub części składowe, które przy normalnym funkcjonowaniu są przeznaczone do powstrzymania lub ograniczenia czynności w odniesieniu do utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną, które nie otrzymały zezwolenia od podmiotu praw[…] autorskich lub prawa pokrewnego prawu autorskiemu przewidzianego przez prawo […] Środki technologiczne uważa się za »skuteczne«, jeżeli korzystanie z chronionego utworu lub z innego przedmiotu objętego ochroną jest kontrolowane przez podmioty praw autorskich poprzez zastosowanie kodu dostępu lub mechanizmu zabezpieczenia, takiego jak szyfrowanie, zakłócanie lub każdej innej transformacji utworu lub przedmiotu objętego ochroną lub mechanizmu kontroli kopiowania, które spełniają cel ochronny".

Prawo duńskie

7 Zgodnie z § 12 ust. 1 i 3 ophavsretsloven (ustawy o prawie autorskim), ujednoliconej ustawą nr 202 z dnia 27 lutego 2010 r. (zwanej dalej „ustawą o prawie autorskim"):

„1. Każdy jest uprawniony do sporządzenia lub spowodowania sporządzenia do celów prywatnych pojedynczych kopii rozpowszechnionych utworów. Takie kopie nie mogą być używane do innych celów.

[…]

3. [N]ie jest dozwolone bez zgody autora cyfrowe zwielokrotnianie egzemplarza, który był przedmiotem użyczenia lub najmu".

8 Paragraf 39 ust. 1 i 2 tej ustawy przewiduje:

„1. Każdy, kto dla celów handlowych wykonuje lub importuje taśmy dźwiękowe lub taśmy wideo lub inne urządzenia, na których może być nagrywany dźwięk lub obraz, uiszcza wynagrodzenie na rzecz autorów utworów wymienionych w ust. 2.

2. Wynagrodzenie jest płatne za taśmy itd., które są odpowiednie do wykonywania kopii na użytek prywatny […]".

9 Paragraf 40 ust. 2 i 3 ustawy o prawie autorskim przewiduje:

„2. W roku 2006 wynagrodzenie […] wynosi […] w przypadku cyfrowej karty pamięci – 4,28 [DKK (duńskich koron)] za jednostkę.

3. Od roku 2007 wynagrodzenie określone w ust. 1 i 2 będzie dostosowywane corocznie według procentowego wskaźnika dostosowania (zob. lov om en satsreguleringsprocent [ustawa o procentowym wskaźniku dostosowania])".

10 Paragraf 75c ust. 1 tej ustawy stanowi:

„Nie jest dozwolone umożliwianie obchodzenia skutecznych środków technologicznych bez zgody podmiotu praw autorskich".

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

11 Copydan jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, która reprezentuje podmioty takich praw do utworów dźwiękowych i audiowizualnych. Copydan ma upoważnienie Kulturministeriet (ministerstwa kultury) do pobierania opłat należnych z tytułu używania powyżej wskazanych utworów, zarządzania tymi opłatami oraz rozdzielania ich pomiędzy podmioty praw autorskich.

12 Nokia prowadzi obrót telefonami komórkowymi w Danii. Sprzedaje ona te produkty odbiorcom profesjonalnym, którzy dokonują ich dalszej sprzedaży zarówno na rzecz prywatnych użytkowników, jak i innych odbiorców profesjonalnych. Wszystkie telefony komórkowe mają wbudowaną pamięć wewnętrzną. Ponadto w niektórych modelach zainstalowana jest dodatkowa karta pamięci, odrębna od karty SIM. Jeśli użytkownik posiada telefon komórkowy z zainstalowaną kartą pamięci, to może on przechowywać dane takie jak numery telefonów, dane kontaktowe lub zdjęcia zarejestrowane przez ten telefon. Mogą tam być jednak przechowywane także pliki zawierające utwory muzyczne, filmy oraz inne utwory chronione. Takie pliki mogą być pobierane z Internetu lub pochodzić z DVD, CD, odtwarzaczy MP3 lub z komputerów użytkowników.

13 Strony w postępowaniu głównym zgadzają się co do tego, że jeśli użytkownik przechowuje chronione utwory w telefonie komórkowym, który ma zarówno wbudowaną pamięć wewnętrzną, jak i zainstalowaną kartę pamięci, to owe utwory są co do zasady przechowywane na karcie pamięci. Jeżeli jednak użytkownik zmieni ustawienia telefonu komórkowego, to może on również przechowywać te utwory w pamięci wewnętrznej.

14 Copydan stwierdził, że karty pamięci do telefonów komórkowych powinny być objęte przewidzianym przez ustawę o prawie autorskim systemem godziwej rekompensaty z tytułu wyjątku od prawa do zwielokrotnienia (zwanej dalej „godziwą rekompensatą"), z wyjątkiem tych kart, które mają szczególnie niewielką pojemność. Z tego względu Copydan wniósł przeciwko Nokii powództwo, żądając zobowiązania tej ostatniej do przekazania na jego rzecz opłaty reprograficznej z tytułu importu kart pamięci w okresie lat 2004–2009.

15 Nokia podnosi, że taka opłata nie jest należna, w przypadku gdy dokonanie zwielokrotniania nie jest dozwolone ani gdy podmioty praw autorskich wyraziły zgodę na korzystanie z kopii uzyskanej na przykład poprzez pobranie utworu chronionego z witryny sklepu internetowego. A zatem jedynie zgodne z prawem kopie na użytek prywatny, na które podmioty praw nie udzieliły licencji, powinny być objęte systemem godziwej rekompensaty. Otóż takie kopie są bardzo rzadko przechowywane na kartach pamięci do telefonów komórkowych, wobec czego nie można żądać jakiejkolwiek opłaty z tytułu tych kopii.

16 W tych okolicznościach Østre Landsret postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy jest zgodne z dyrektywą [2001/29] ustawodawstwo państw członkowskich gwarantujące podmiotom praw autorskich rekompensatę za zwielokrotnianie dokonywane przy użyciu jednego z następujących źródeł:

a) plików, na których używanie zezwoliły podmioty praw autorskich i za które klient zapłacił (treść licencjonowana pochodząca np. ze sklepów online);

b) plików, na których używanie zezwoliły podmioty praw autorskich, ale za które klient nie zapłacił (treść licencjonowana np. w związku z akcją marketingową);

c) z DVD, CD-ROM, odtwarzacza MP3, komputera itd. użytkownika, gdy nie są zastosowane skuteczne środki technologiczne;

d) z DVD, CD-ROM, odtwarzacza MP3, komputera itd. użytkownika, gdy są zastosowane skuteczne środki technologiczne;

e) z DVD, CD-ROM, odtwarzacza MP3, komputera itd. lub innego urządzenia osoby trzeciej;

f) nielegalnie skopiowanych utworów z Internetu lub z innych źródeł;

g) plików skopiowanych zgodnie z prawem w inny sposób np. z Internetu (z dozwolonych źródeł, ale bez udzielenia licencji).

2) W jaki sposób należy uwzględniać skuteczne środki technologiczne (zob. art. 6 dyrektywy [2001/29]) w ustawodawstwie państw członkowskich dotyczącym godziwej rekompensaty dla podmiotów praw autorskich […]?

3) Co należy rozumieć przy obliczaniu [godziwej rekompensaty] przez wspomniane w motywie 35 dyrektywy »przypadki, gdy szkoda poniesiona przez podmiot praw autorskich jest niewielka«, skutkujące tym, że nie byłoby zgodne z dyrektywą [2001/29] ustawodawstwo państw członkowskich przewidujące rekompensatę na rzecz podmiotów praw autorskich za takie kopiowanie na użytek prywatny […]?

4) a) Przy założeniu, że pierwszorzędną lub podstawową funkcją kart pamięci w telefonach komórkowych nie jest kopiowanie na użytek prywatny, czy jest zgodne z dyrektywą [2001/29] ustawodawstwo państw członkowskich gwarantujące rekompensatę podmiotom praw autorskich za kopiowanie na karty pamięci telefonów komórkowych?

b) Przy założeniu, że kopiowanie na użytek prywatny jest jedną z kilku pierwszorzędnych lub podstawowych funkcji kart pamięci w telefonach komórkowych, czy jest zgodne z dyrektywą [2001/29] ustawodawstwo państw członkowskich gwarantujące rekompensatę podmiotom praw autorskich za kopiowanie na karty pamięci telefonów komórkowych?

5) Czy jest zgodne z pojęciem »właściwej równowagi«, o którym mowa w motywie 31 tej dyrektywy, oraz z jednolitą wykładnią pojęcia »godziwej rekompensaty« zawartego w art. 5 ust. 2 lit. b) wspomnianej dyrektywy, która to wykładnia musi opierać się na »szkodzie«, ustawodawstwo państw członkowskich przewidujące pobieranie opłaty za karty pamięci, podczas gdy nie pobiera się opłaty za pamięć wewnętrzną w przypadku odtwarzaczy MP3 lub iPodów, które są przeznaczone i głównie używane do celów przechowywania kopii na użytek prywatny?

6) a) Czy dyrektywa [2001/29] sprzeciwia się temu, by ustawodawstwo państw członkowskich przewidywało pobieranie opłaty reprograficznej od producenta lub importera, który sprzedaje karty pamięci podmiotom gospodarczym odsprzedającym te karty pamięci zarówno klientom prywatnym, jak i prowadzącym działalność gospodarczą, przy czym producent lub importer nie wie, czy karty pamięci zostały sprzedane klientom prywatnym czy prowadzącym działalność gospodarczą?

b) Czy na odpowiedź na pytanie szóste lit. a) ma wpływ to, czy w ustawodawstwie państwa członkowskiego ustanowione są przepisy skutkujące tym, że producenci, importerzy lub dystrybutorzy nie muszą uiszczać opłaty za karty pamięci używane do celów zawodowych; to, czy w przypadku gdy opłata została jednak uiszczona, producenci, importerzy i dystrybutorzy mogą uzyskać zwrot opłaty za karty pamięci, o ile są one używane do celów zawodowych; i to, czy producenci, importerzy lub dystrybutorzy mogą sprzedawać karty pamięci bez uiszczania opłaty innym przedsiębiorstwom zarejestrowanym przez organizację zarządzającą opłatami?

c) Czy na odpowiedź na pytanie szóste lit. a) lub lit. b) ma wpływ to:

i) czy w ustawodawstwie państwa członkowskiego ustanowione są przepisy skutkujące tym, że producenci, importerzy lub dystrybutorzy nie muszą uiszczać opłaty za karty pamięci używane do celów zawodowych, [w sytuacji gdy] pojęcie »celów zawodowych« interpretowane jest jako przyznające uprawnienie do odliczenia stosujące się wyłącznie do przedsiębiorstw zatwierdzonych przez Copydan, podczas gdy musi być uiszczana opłata za karty pamięci używane zawodowo przez innych klientów prowadzących działalność gospodarczą, którzy nie zostali zatwierdzeni przez Copydan?

ii) czy w ustawodawstwie państwa członkowskiego ustanowione są przepisy skutkujące tym, że w przypadku gdy opłata została faktycznie uiszczona, (teoretycznie) producenci, importerzy lub dystrybutorzy mogą uzyskać zwrot opłaty za karty pamięci, gdy są one używane do celów zawodowych, [podczas gdy] w praktyce tylko nabywca karty pamięci może uzyskać zwrot opłaty, [i tenże] nabywca karty pamięci musi złożyć do Copydan wniosek o zwrot opłaty?

iii) czy w ustawodawstwie państwa członkowskiego ustanowione są przepisy skutkujące tym, że producenci, importerzy lub dystrybutorzy mogą sprzedawać karty pamięci na rzecz innych przedsiębiorstw zarejestrowanych w organizacji zarządzającej opłatami bez uiszczenia opłaty, [w sytuacji gdy] organizacją zarządzającą opłatami jest Copydan, [a] zarejestrowane przedsiębiorstwa nie wiedzą, czy karty pamięci zostały sprzedane klientom prywatnym czy prowadzącym działalność gospodarczą?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

Uwagi wstępne

17 Niektóre z pytań, z którymi zwrócił się sąd odsyłający, nie nawiązują wyraźnie do art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29, natomiast pozostałe przywołują ten przepis. Z postanowienia odsyłającego wynika jednak bezspornie, że wszystkie postawione pytania należy rozumieć jako odnoszące się do tego artykułu, a zatem to właśnie z punktu widzenia tego przepisu Trybunał rozpatrzy przedłożone mu pytania.

W przedmiocie pytania czwartego

18 Poprzez pytanie czwarte, które należy poddać analizie w pierwszej kolejności, sąd odsyłający zmierza w istocie do ustalenia, czy art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 stoi na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego, które przewiduje godziwą rekompensatę z tytułu korzystania z wielofunkcyjnych nośników takich jak karty pamięci do telefonów komórkowych, niezależnie od tego, czy ich podstawową funkcją jest – lub nie jest – sporządzanie kopii na użytek prywatny.

19 W tym względzie należy przypomnieć, że gdy państwa członkowskie postanowią wprowadzić do swojego prawa wewnętrznego przewidziany w art. 5 ust. 2 lit. b) wspomnianej decyzji wyjątek od prawa do zwielokrotniania dotyczący używania kopii na użytek prywatny (zwany dalej „wyjątkiem dotyczącym kopii na użytek prywatny"), to na podstawie tego przepisu są one w szczególności zobowiązane przewidzieć obowiązek uiszczania godziwej rekompensaty na rzecz podmiotów wyłącznego prawa do zwielokrotniania (wyroki: Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, pkt 30; a także Amazon.com International Sales i in., C-521/11, EU:C:2013:515, pkt 19).

20 W zakresie, w jakim przepisy wspomnianej dyrektywy nie definiują poszczególnych elementów systemu godziwej rekompensaty, państwa członkowskie dysponują szerokim marginesem swobody, aby je określić. Do państw członkowskich należy w szczególności wskazanie kręgu osób, które powinny uiścić tę rekompensatę, oraz ustalenie formy, szczegółowych warunków i wysokości rzeczonej rekompensaty (zob. podobnie wyroki: Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, pkt 23; a także Amazon.com International Sales i in., EU:C:2013:515, pkt 20).

21 W związku z powyższym godziwa rekompensata, a także, w rezultacie, system, na którym się ona opiera, oraz jej wysokość muszą być powiązane ze szkodą poniesioną przez podmioty praw autorskich w wyniku sporządzania kopii na użytek prywatny (zob. podobnie wyrok Padawan, EU:C:2010:620, pkt 40, 42).

22 Ponieważ to osoba dokonująca zwielokrotnienia utworu na użytek prywatny bez zwrócenia się o uprzednią zgodę do danego podmiotu praw wyrządza temu ostatniemu szkodę, to ona co do zasady jest zobowiązana naprawić tę szkodę poprzez sfinansowanie wspomnianej rekompensaty, która zostanie wypłacona na rzecz tego podmiotu (zob. podobnie wyroki: Padawan, EU:C:2010:620, pkt 45; Amazon.com International Sales i in., EU:C:2013:515, pkt 23).

23 Trybunał orzekł jednak, że zważywszy na praktyczne trudności dotyczące zidentyfikowania użytkowników prywatnych oraz zobowiązania ich do wynagrodzenia podmiotom praw autorskich wyrządzanej im przez nich szkody, państwom członkowskim wolno ustanawiać do celów finansowania godziwej rekompensaty opłatę reprograficzną obciążającą nie zainteresowane strony prywatne, ale podmioty, które dysponują sprzętem, urządzeniami i nośnikami zwielokrotniania cyfrowego i które z tego tytułu prawnie lub faktycznie udostępniają ten sprzęt lub te urządzenia i nośniki osobom prywatnym lub świadczą na rzecz tych osób usługi zwielokrotniania. W ramach takiego systemu to na podmiotach dysponujących owymi sprzętem, urządzeniami i nośnikami ciąży obowiązek uiszczenia opłaty reprograficznej (wyroki: Padawan, EU:C:2010:620, pkt 46; a także Amazon.com International Sales i in., EU:C:2013:515, pkt 24).

24 W tym względzie nie jest konieczne ustalenie, że za pomocą wspomnianego sprzętu, wspomnianych urządzeń i nośników osoby fizyczne rzeczywiście dokonują zwielokrotniania na użytek prywatny. Słusznie się bowiem domniemywa, że rzeczone osoby w pełni korzystają z udostępnienia tego sprzętu lub tych urządzeń i nośników w tym sensie, iż zakłada się, że wykorzystują one wszystkie ich funkcje, łącznie z funkcją zwielokrotniania (zob. podobnie wyrok Padawan, EU:C:2010:620, pkt 54, 55).

25 Wynika stąd, że w przypadku udostępnienia osobom fizycznym jako użytkownikom prywatnym sprzętu, urządzeń i nośników do cyfrowego zwielokrotniania już sama zdolność tego sprzętu lub tych urządzeń i nośników do sporządzania kopii wystarczy, aby uzasadnić stosowanie opłaty reprograficznej (zob. podobnie wyrok Padawan, EU:C:2010:620, pkt 56).

26 A zatem z powyższego orzecznictwa Trybunału wynika, że w zasadzie nie ma znaczenia, czy dany nośnik jest jedno- lub wielofunkcyjny ani czy funkcja zwielokrotniania jest w danym wypadku drugorzędna względem innych funkcji, ponieważ zakłada się, iż użytkownicy końcowi wykorzystują wszystkie dostępne funkcje tego nośnika.

27 Niemniej jednak wielofunkcyjność i drugorzędny charakter funkcji związanej ze zwielokrotnianiem mogą mieć wpływ na wysokość godziwej rekompensaty. W szczególności, jeśli wziąć pod uwagę rozważania zawarte w pkt 21 niniejszego wyroku, wysokość ta winna być ustalana przez właściwe organy władzy co do zasady z uwzględnieniem tego, jak istotna jest zdolność danego nośnika do sporządzania kopii utworów na użytek prywatny.

28 W konsekwencji, jeżeli okaże się, że w praktyce taka funkcja nie jest prawie w ogóle używana przez ogół użytkowników danego nośnika, jej udostępnienie mogłoby, zgodnie z motywem 35 dyrektywy 2001/29, nie powodować powstania zobowiązania do zapłaty godziwej rekompensaty w zakresie, w jakim szkoda wyrządzona podmiotom praw mogłaby zostać uznana za niewielką.

29 Zważywszy na ogół powyższych rozważań, na pytanie czwarte należy odpowiedzieć, że art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 nie stoi na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego, które przewiduje godziwą rekompensatę z tytułu korzystania z wielofunkcyjnych nośników danych takich jak karty pamięci do telefonów komórkowych, niezależnie od tego, czy ich podstawową funkcją jest – lub nie jest – sporządzanie kopii na użytek prywatny, pod warunkiem że jedna z funkcji rzeczonych nośników, choćby drugorzędna, umożliwia posiadaczom tych nośników używanie ich we wskazanym celu. Natomiast podstawowy lub drugorzędny charakter tej funkcji i to, jak istotna jest zdolność danego nośnika do sporządzania kopii, mogą wpłynąć na wysokość należnej godziwej rekompensaty. W zakresie, w jakim szkoda poniesiona przez podmioty praw autorskich mogłaby zostać uznana za niewielką, udostępnienie wspomnianej funkcji może nie powodować powstania zobowiązania do zapłaty tej rekompensaty.

W przedmiocie pytania piątego

30 Poprzez pytanie piąte, które należy rozpatrzyć w drugiej kolejności, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 stoi na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego, które przewiduje opłatę reprograficzną w przypadku dostarczania nośników mogących służyć do zwielokrotniania na użytek prywatny, takich jak karty pamięci do telefonów komórkowych, jednak nie wprowadza tej opłaty w przypadku dostarczania komponentów przeznaczonych głównie do przechowywania kopii na użytek prywatny, takich jak pamięć wewnętrzna odtwarzaczy MP3.

31 W tym względzie podkreślenia wymaga, że wyjątki przewidziane w art. 5 dyrektywy 2001/29 powinny być stosowane z poszanowaniem zasady równego traktowania, która stanowi zasadę ogólną prawa Unii ujętą w art. 20 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zob. w odniesieniu do tego ostatniego aspektu wyrok Glatzel, C-356/12, EU:C:2014:350, pkt 43).

32 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału zasada równego traktowania wymaga, aby porównywalne sytuacje nie były traktowane w odmienny sposób, a sytuacje odmienne nie były traktowane w sposób jednakowy, chyba że takie traktowanie jest obiektywnie uzasadnione (zob. w szczególności wyroki: Soukupová, C-401/11, EU:C:2013:223, pkt 29; Sky Italia, C-234/12, EU:C:2013:496, pkt 15).

33 Wynika z tego, że państwa członkowskie nie mogą przewidywać szczególnych warunków godziwej rekompensaty, które wprowadzałyby nieuzasadnioną nierówność traktowania poszczególnych kategorii podmiotów gospodarczych prowadzących obrót porównywalnymi towarami objętymi wyjątkiem dotyczącym kopii na użytek prywatny lub poszczególnych kategorii użytkowników przedmiotów objętych ochroną.

34 W sprawie w postępowaniu głównym bezsporne jest, że uregulowanie krajowe sprawia, iż dokonuje się rozróżnienia między z jednej strony nośnikami, które dają się oddzielić od urządzeń z funkcją cyfrowego zwielokrotniania, a z drugiej strony komponentami niedającymi się oddzielić od takich urządzeń. W istocie, podczas gdy dostarczanie tych nośników podlega opłacie reprograficznej, nie jest tak w przypadku dostarczania rzeczonych komponentów.

35 W tym względzie należy zauważyć, że nośniki wielofunkcyjne, takie jak karty pamięci do telefonów komórkowych z jednej strony i wbudowane komponenty takie jak pamięć wewnętrzna odtwarzaczy MP3 z drugiej strony mogą być używane do zwielokrotniania chronionych utworów do celów prywatnych i powodować w ten sposób powstanie szkody po stronie podmiotów prawa autorskiego.

36 Powyższa analiza znajduje zastosowanie w równym stopniu do kart pamięci do telefonów komórkowych i do pamięci wewnętrznej tych telefonów. Otóż jakkolwiek – jak wynika z pkt 13 niniejszego wyroku – pamięć wewnętrzna pełni w ramach tego samego aparatu telefonicznego funkcję zwielokrotniania identyczną z funkcją zwielokrotniania kart pamięci, to jednak z akt sprawy, jakimi dysponuje Trybunał, nie wynika, by ich dostarczanie było poddane opłacie reprograficznej.

37 Do sądu odsyłającego należy niemniej ustalenie, czy w danym wypadku istnieją inne okoliczności, które pozwalają stwierdzić, że mimo iż rozpatrywane wbudowane komponenty mają tę samą funkcję, jeśli chodzi o zwielokrotnianie, co karty pamięci do telefonów komórkowych, komponenty te nie są porównywalne z punktu widzenia wymogów związanych z godziwą rekompensatą.

38 W tym względzie sąd odsyłający mógłby w szczególności ocenić, jak istotna mogłaby być ewentualnie okoliczność, że wspomnianych komponentów nie można oddzielić od urządzeń, w które są wbudowane, podczas gdy nośniki używane w tych samych celach zwielokrotniania takie jak karty pamięci dają się od nich oddzielić – cecha, która może ułatwiać dodatkowe zwielokrotnianie tych samych utworów na innych nośnikach.

39 W przypadku gdyby sąd odsyłający uznał, że wspomniane komponenty i nośniki są porównywalne z punktu widzenia wymogów związanych z godziwą rekompensatą, powinien on w dalszej kolejności sprawdzić, czy różnica w traktowaniu, która wynika z krajowego sytemu godziwej rekompensaty, jest uzasadniona.

40 Owa różnica w traktowaniu mogłaby być w szczególności uzasadniona, gdyby z tytułu wbudowanych komponentów, które mogą być wykorzystywane do zwielokrotniania, i inaczej niż w przypadku rozdzielnych nośników stanowiących przedmiot sprawy w postępowaniu głównym podmioty praw autorskich otrzymywały godziwą rekompensatę w innej postaci.

41 W świetle ogółu powyższych rozważań na pytanie piąte należy odpowiedzieć, że art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 nie stoi na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego, które przewiduje opłatę reprograficzną w przypadku dostarczania nośników mogących służyć do zwielokrotniania na użytek prywatny, takich jak karty pamięci do telefonów komórkowych, jednak nie wprowadza tej opłaty w przypadku dostarczania komponentów przeznaczonych głównie do przechowywania kopii na użytek prywatny, takich jak pamięć wewnętrzna odtwarzaczy MP3, pod warunkiem że te poszczególne kategorie nośników i komponentów nie są porównywalne lub że różnica w ich traktowaniu jest uzasadniona, czego ustalenie należy do sądu odsyłającego.

W przedmiocie pytania szóstego

42 Poprzez pytanie szóste, które należy przeanalizować w trzeciej kolejności, sąd odsyłający zmierza w istocie do ustalenia, czy art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego, które przewiduje obowiązek uiszczenia opłaty reprograficznej przez producentów i importerów, którzy prowadzą sprzedaż kart pamięci do telefonów komórkowych na rzecz podmiotów profesjonalnych, mając świadomość, że karty te są przeznaczone do dalszej sprzedaży, nie wiedząc jednak, czy końcowi nabywcy owych kart są osobami prywatnymi czy podmiotami profesjonalnymi. Sąd odsyłający pragnie ponadto ustalić, czy na odpowiedź na to pytanie ma wpływ, że rzeczeni producenci i importerzy:

— są zwolnieni z obowiązku uiszczenia wspomnianej opłaty, jeżeli dokonują sprzedaży kart pamięci na rzecz podmiotów profesjonalnych zarejestrowanych w organizacji zarządzającej opłatami; oraz

— mogą domagać się zwrotu tej opłaty, jeżeli karty pamięci do telefonów komórkowych są używane w celach zawodowych, przy czym w praktyce jedynie nabywca końcowy takiej karty pamięci może otrzymać zwrot opłaty reprograficznej pod warunkiem wystąpienia z właściwym wnioskiem do organizacji zarządzającej opłatami.

43 A zatem, jak wynika z pkt 23 niniejszego wyroku, państwom członkowskim wolno ustanawiać do celów finansowania godziwej rekompensaty opłatę reprograficzną obciążającą nie dane osoby prywatne, ale podmioty, które dysponują sprzętem, urządzeniami i nośnikami zwielokrotniania cyfrowego i które z tego tytułu prawnie lub faktycznie udostępniają ten sprzęt lub te urządzenia i nośniki osobom prywatnym lub świadczą na rzecz tych osób usługi zwielokrotniania.

44 Z orzecznictwa Trybunału wynika również, że państwa członkowskie mogą pod pewnymi warunkami stosować w sposób niezróżnicowany opłatę reprograficzną wobec nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania utworów, w tym w przypadku gdy ich końcowe użytkowanie nie jest objęte hipotezą art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 (zob. podobnie wyrok Amazon.com International Sales i in., EU:C:2013:515, pkt 31).

45 System, w którym stosowana jest taka opłata, jest zgodny ze wspomnianym przepisem wyłącznie wówczas, gdy jego wprowadzenie jest uzasadnione praktycznymi trudnościami i gdy podmiotom zobowiązanym do uiszczenia opłaty przysługuje prawo do zwrotu tej opłaty, w przypadku gdy nie jest ona należna (zob. podobnie wyrok Amazon.com International Sales i in., EU:C:2013:515, pkt 31).

46 W tym względzie system opłaty reprograficznej może być w szczególności uzasadniony koniecznością zaradzenia niemożności ustalenia użytkowników końcowych lub trudnościom praktycznym związanym z tym ustaleniem, tudzież innym podobnym trudnościom (zob. podobnie wyrok Amazon.com International Sales i in., EU:C:2013:515, pkt 31, 34).

47 Jednakże orzecznictwo Trybunału wskazuje, że w każdym wypadku wspomniana opłata nie może być stosowana w przypadku dostarczania sprzętu, urządzeń i nośników zwielokrotniania na rzecz osób innych niż osoby fizyczne w celach oczywiście niezwiązanych ze sporządzaniem kopii na użytek prywatny (zob. podobnie wyroki: Padawan, EU:C:2010:620, pkt 52; a także Amazon.com International Sales i in., EU:C:2013:515, pkt 28).

48 Ponadto, co się tyczy prawa do zwrotu tej opłaty, musi być ono skuteczne i nie może czynić nadmiernie utrudnionym zwrotu uiszczonej opłaty w wypadkach nieobjętych hipotezą art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 (zob. podobnie wyrok Amazon.com International Sales i in., EU:C:2013:515, pkt 31, 34).

49 W sprawie w postępowaniu głównym do sądu odsyłającego należy ustalenie, po pierwsze, czy wprowadzenie systemu przewidującego obowiązek uiszczenia opłaty reprograficznej przy wprowadzaniu do obrotu kart pamięci do telefonów komórkowych okazuje się uzasadnione praktycznymi trudnościami takimi jak te wspomniane w pkt 46 niniejszego wyroku.

50 W tym względzie z rozważań zawartych w pkt 47 niniejszego wyroku wynika, że wprowadzenie do obrotu wspomnianych kart musi być zwolnione ze wspomnianej opłaty, w szczególności gdy dany producent lub importer wykaże, iż dostarczył te karty osobom innym niż osoby fizyczne w celach oczywiście niezwiązanych ze zwielokrotnianiem na użytek prywatny.

51 Ponadto należy stwierdzić, że problemy praktyczne nieodłącznie związane z ustaleniem użytkowników końcowych i pobieraniem omawianej opłaty nie mogą uzasadniać ograniczenia stosowania takiego zwolnienia wyłącznie do dostarczania kart pamięci do telefonów komórkowych na rzecz podmiotów profesjonalnych zarejestrowanych w organizacji zarządzającej opłatami reprograficznymi. Takie ograniczenie wprowadzałoby bowiem różnicę w traktowaniu poszczególnych grup podmiotów gospodarczych, zważywszy, że w zakresie opłaty reprograficznej podmioty te znajdują się w sytuacji porównywalnej, niezależnie od tego, czy są – czy też nie są – zarejestrowane w takiej organizacji.

52 Po drugie, sąd odsyłający musi zweryfikować, czy zakres prawa do zwrotu, jego skuteczność, dostępność, stopień jego powszechnej znajomości i łatwość korzystania z niego pozwalają złagodzić ewentualne zakłócenia równowagi spowodowane przez system opłaty reprograficznej w związku z wyeliminowaniem stwierdzonych trudności praktycznych (zob. wyrok Amazon.com International Sales i in., EU:C:2013:515, pkt 36).

53 W tym względzie należy zauważyć, że ponieważ będący przedmiotem postępowania głównego system opłaty reprograficznej umożliwia podmiotom zobowiązanym do jej uiszczenia wliczenie kwoty należnej opłaty do ceny danych telefonów komórkowych, w związku z czym opłata ta obciąża ostatecznie użytkownika końcowego, okoliczność, że jedynie końcowy nabywca telefonu komórkowego może otrzymać zwrot wspomnianej opłaty i że ów zwrot jest uzależniony od wystąpienia z właściwym wnioskiem do organizacji zarządzającej tymi opłatami, jest co do zasady zgodna z zapewnieniem wskazanej w motywie 31 dyrektywy 2001/29 właściwej równowagi między interesami podmiotów prawa autorskiego a interesami użytkowników przedmiotów objętych ochroną.

54 W zakresie, w jakim możliwość ta jest zagwarantowana, jest mało istotne, czy producenci lub importerzy omawianych telefonów, którzy są zobowiązani do uiszczenia opłaty reprograficznej, posiadają informacje na temat tego, czy końcowi nabywcy tych telefonów są osobami prywatnymi czy podmiotami profesjonalnymi.

55 Wobec powyższego odpowiedź na pytanie szóste winna brzmieć: art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego, które przewiduje obowiązek uiszczenia opłaty reprograficznej przez producentów i importerów, którzy prowadzą sprzedaż kart pamięci do telefonów komórkowych na rzecz podmiotów profesjonalnych, mając świadomość, że karty te są przeznaczone do dalszej sprzedaży, nie wiedząc jednak, czy końcowi nabywcy owych kart są osobami prywatnymi czy podmiotami profesjonalnymi, pod warunkiem że:

— wprowadzenie takiego systemu jest uzasadnione trudnościami praktycznymi;

— podmioty zobowiązane do uiszczenia tej opłaty są zwolnione z tego obowiązku, w wypadku gdy dostarczają karty pamięci do telefonów komórkowych na rzecz osób innych niż osoby fizyczne w celach oczywiście niezwiązanych ze zwielokrotnianiem na użytek prywatny, przy czym zwolnienie to nie może być ograniczone do przypadków dostarczania wyłącznie na rzecz podmiotów profesjonalnych, które są zarejestrowane w organizacji zarządzającej omawianymi opłatami;

— wspomniany system przewiduje prawo do zwrotu opłaty reprograficznej, które jest skuteczne i nie czyni nadmiernie utrudnionym zwrotu uiszczonej opłaty, przy czym zwrot ten może być dokonywany jedynie na rzecz końcowego nabywcy takiej karty pamięci, który w tym celu wystąpił z właściwym wnioskiem do wspomnianej organizacji.

W przedmiocie pytania trzeciego

56 Poprzez pytanie trzecie, które należy rozpatrzyć w czwartej kolejności, sąd odsyłający zmierza w istocie do ustalenia, jak należy interpretować art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 w świetle uściślenia zawartego w motywie 35 tego aktu, zgodnie z którym w niektórych przypadkach, gdy szkoda poniesiona przez podmiot praw „jest niewielka, może nie powstać żadne zobowiązanie do zapłaty".

57 W tym względzie należy zauważyć, po pierwsze, że celem dyrektywy 2001/29 jest zharmonizowanie jedynie niektórych aspektów prawa autorskiego i praw pokrewnych (wyrok Padawan, EU:C:2010:620, pkt 35). Po drugie, ogólną systematykę tej dyrektywy wyznacza kilka jej przepisów, które ukazują wolę prawodawcy Unii Europejskiej, aby państwom członkowskim przyznać margines swobody przy wdrażaniu tego aktu – przepisów takich jak art. 5 przewidujący szereg wyjątków i ograniczeń, o których wprowadzeniu do prawa krajowego państwa członkowskie mogą decydować swobodnie.

58 Ponadto zgodnie z motywem 35 wspomnianej dyrektywy w przypadku niektórych wyjątków lub ograniczeń podmioty praw autorskich powinny otrzymać godziwą rekompensatę. W niektórych jednak wypadkach, gdy szkoda poniesiona przez podmiot praw jest niewielka, wypłacenie takiej rekompensaty może nie być wymagane.

59 W tym samym stopniu, w jakim państwa członkowskie mogą ustanowić – lub nie – ten czy inny z wyjątków określonych w art. 5 ust. 2 dyrektywy 2001/29, owe państwa korzystają, co zostało potwierdzone w motywie 35 tej dyrektywy, z możliwości przewidzenia w niektórych wypadkach objętych zakresem stosowania wyjątków, których wprowadzenie zależy od ich wyboru, zwolnienia z zapłaty godziwej rekompensaty, gdy szkoda poniesiona przez podmioty praw jest niewielka.

60 Powyższy wniosek należy w pełni zastosować do wyjątku dotyczącego kopii na użytek prywatny, który został przewidziany w art. 5 ust. 2 lit. b) wspomnianej dyrektywy.

61 Ze względów wskazanych w punktach poprzednich ustalenie progu, poniżej którego szkoda może zostać uznana za „niewielką" w rozumieniu motywu 35 dyrektywy 2001/29, również musi zawierać się w marginesie swobody państw członkowskich, pod warunkiem jednak, że stosowanie tego progu będzie zgodne z zasadą równego traktowania, która została omówiona w pkt 31 niniejszego wyroku.

62 Zważywszy na powyższe, odpowiedź na pytanie trzecie winna brzmieć: art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 rozpatrywany w świetle motywu 35 tego aktu należy interpretować w ten sposób, że pozwala on państwom członkowskim na przewidzenie w pewnych wypadkach, które mieszczą się w zakresie stosowania wyjątku dotyczącego kopii na użytek prywatny, zwolnienia z zapłaty godziwej rekompensaty, pod warunkiem że szkoda poniesiona przez podmioty praw będzie w takim wypadku niewielka. Do kompetencji tych państw członkowskich należy określenie progu takiej szkody, przy czym ów próg musi być stosowany w szczególności zgodnie z zasadą równego traktowania.

W przedmiocie pytania pierwszego lit. a) i b)

63 Poprzez pytanie pierwsze lit. a) i b) sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, jakie są skutki udzielenia przez podmiot praw autorskich zgody na używanie, między innymi do celów zwielokrotniania na użytek prywatny, plików zawierających chronione utwory w świetle wymogów wynikających z art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29, zwłaszcza jeżeli chodzi o zapłatę godziwej rekompensaty.

64 Z pkt 24 i 25 niniejszego wyroku wynika, że nie jest konieczne ustalenie, czy użytkownicy wspomnianych plików rzeczywiście sporządzają kopie na użytek prywatny, ponieważ zasadnie domniemywa się, iż osoby te w pełni korzystają z udostępnienia tych plików. Wynika stąd, że jeżeli podmiot praw zezwala osobie fizycznej na korzystanie z takiego pliku poprzez udostępnienie go jej, to sama możliwość użycia tego pliku do celów zwielokrotnienia chronionych utworów uzasadnia zastosowanie opłaty reprograficznej.

65 Niemniej jednak, co się tyczy wpływu, jaki na godziwą rekompensatę ma wyrażenie zgody przez podmiot praw autorskich na korzystanie z plików zawierających chronione utwory, Trybunał orzekł, że w przypadku gdy państwo członkowskie zdecydowało się na podstawie art. 5 ust. 2 dyrektywy 2001/29 na wyłączenie w ramach przedmiotowego zakresu stosowania tego przepisu wszelkiego prawa podmiotów praw autorskich do zezwalania na zwielokrotnianie ich utworów na użytek prywatny, udzielona przez nich ewentualnie zgoda jest pozbawiona jakichkolwiek skutków prawnych w prawie tego państwa. W rezultacie taki akt nie ma żadnego wpływu na szkodę poniesioną przez podmioty praw autorskich w wyniku wprowadzenia takiego środka pozbawiającego ich wskazanego powyżej prawa i nie może w związku z tym mieć żadnego wpływu na godziwą rekompensatę, niezależnie od tego, czy została ona przewidziana obligatoryjnie czy fakultatywnie przez właściwe przepisy tej dyrektywy (zob. wyrok VG Wort i in.VG Wort i in., od C-457/11 do C-460/11, EU:C:2013:426, pkt 37).

66 Ponieważ w okolicznościach takich jak wskazane w poprzednim punkcie niniejszego wyroku wspomniana zgoda jest pozbawiona skutków prawnych, nie może ona sama w sobie prowadzić do powstania obowiązku zapłaty jakiegokolwiek wynagrodzenia na rzecz podmiotu praw autorskich, który zezwolił na korzystanie z danych plików, z tytułu zwielokrotniania utworów przez użytkownika tych plików na użytek prywatny.

67 Zważywszy na powyższe rozważania, odpowiedź na pytanie pierwsze lit. a) i b) winna brzmieć: dyrektywę 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że w przypadku gdy państwo członkowskie zdecydowało się na podstawie art. 5 ust. 2 tej dyrektywy na wyłączenie w ramach przedmiotowego zakresu stosowania tego przepisu wszelkiego prawa podmiotów praw autorskich do zezwalania na zwielokrotnianie ich utworów na użytek prywatny, udzielona przez podmiot praw autorskich zgoda na korzystanie z plików zawierających ich utwory nie może mieć wpływu na obowiązek godziwej rekompensaty z tytułu czynności zwielokrotnienia dokonanych za pomocą tych plików zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. b) wspomnianej dyrektywy i nie może sama w sobie prowadzić do powstania obowiązku zapłaty przez użytkownika danych plików jakiegokolwiek wynagrodzenia na rzecz tego podmiotu praw autorskich.

W przedmiocie pytania pierwszego lit. c) i d) oraz w przedmiocie pytania drugiego

68 Poprzez pytanie pierwsze lit. c) i d) oraz poprzez pytanie drugie, które należy poddać analizie w szóstej kolejności, sąd odsyłający zmierza w istocie do ustalenia, czy zastosowanie środków technologicznych, o których mowa w art. 6 dyrektywy 2001/29, w stosunku do narzędzi używanych do zwielokrotniania chronionych utworów, takich jak DVD, CD, odtwarzacze MP3 lub komputery, może mieć wpływ na godziwą rekompensatę należną z tytułu kopii na użytek prywatny sporządzonych za pomocą takich narzędzi.

69 W tym względzie Trybunał orzekł już, że środki technologiczne, do których nawiązano w art. 5 ust. 2 lit. b) wspomnianej dyrektywy, służą ograniczeniu czynności, na które nie wyraziły zgody podmioty praw autorskich, czyli zapewnieniu prawidłowego stosowania tego przepisu oraz powstrzymaniu czynności, które nie spełniają ścisłych wymogów ustanowionych w tym przepisie (wyroki: VG Wort i in., EU:C:2013:426, pkt 51; a także ACI Adam i in., C-437/12, EU:C:2014:254, pkt 43).

70 Ponadto, zważywszy, że to państwa członkowskie, a nie podmioty praw autorskich ustanawiają wyjątek dotyczący kopii na użytek prywatny i to one zezwalają do celów sporządzenia takiej kopii na korzystanie z utworów lub z innych przedmiotów objętych ochroną, to do tych państw członkowskich, które poprzez ustanowienie rzeczonego wyjątku zezwoliły na sporządzenie tego rodzaju kopii, należy zapewnienie prawidłowego stosowania owego wyjątku i ograniczenie w ten sposób czynności, na które podmioty praw autorskich nie wyraziły zgody (wyroki: VG Wort i in., EU:C:2013:426, pkt 52, 53; a także ACI Adam i in., EU:C:2014:254, pkt 44).

71 Biorąc pod uwagę dobrowolny charakter stosowania środków technologicznych, o których mowa w art. 6 dyrektywy 2001/29, Trybunał orzekł, że nawet jeżeli taka możliwość istnieje, fakt niezastosowania tych środków nie może powodować utraty roszczenia o godziwą rekompensatę (wyrok VG Wort i in., EU:C:2013:426, pkt 57).

72 Niemniej dane państwo członkowskie może uzależnić konkretną wysokość rekompensaty należnej podmiotom praw autorskich od zastosowania – lub nie – wspomnianych środków technologicznych, tak aby ci ostatni zostali zachęceni do ich wprowadzenia i w ten sposób przyczynili się w sposób dobrowolny do prawidłowego stosowania wyjątku dotyczącego kopii na użytek prywatny (wyrok VG Wort i in., EU:C:2013:426, pkt 58).

73 W konsekwencji na pytanie pierwsze lit. c) i d) i na pytanie drugie należy odpowiedzieć, że zastosowanie środków technologicznych, o których mowa w art. 6 dyrektywy 2001/29, w stosunku do narzędzi używanych do zwielokrotniania chronionych utworów, takich jak DVD, CD, odtwarzacze MP3 lub komputery, nie może mieć wpływu na godziwą rekompensatę należną z tytułu kopii na użytek prywatny sporządzonych za pomocą takich narzędzi. Jednak zastosowanie owych środków może mieć wpływ na konkretną wysokość tej rekompensaty.

W przedmiocie pytania pierwszego lit. f)

74 Poprzez pytanie pierwsze lit. f), które należy rozpatrzyć w siódmej kolejności, sąd odsyłający zmierza w istocie do ustalenia, czy dyrektywa 2001/29 stoi na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego, które przewiduje godziwą rekompensatę z tytułu kopii sporządzonych z nielegalnych źródeł, a mianowicie z chronionych utworów, które zostały podane do publicznej wiadomości bez zgody podmiotów praw autorskich.

75 Trybunał miał już okazję orzec, że wspomniana dyrektywa stoi na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego, które nie rozróżnia sytuacji, w której źródło służące za podstawę sporządzenia kopii na użytek prywatny jest legalne, od sytuacji, w której źródło to jest nielegalne (zob. podobnie wyrok ACI Adam i in., EU:C:2014:254, pkt 58).

76 W tym względzie Trybunał stwierdził, że wymóg dokonywania ścisłej wykładni art. 5 ust. 2 lit. b) tej dyrektywy stoi na przeszkodzie temu, by ów przepis był rozumiany jako narzucający podmiotom praw autorskich, w zakresie wykraczającym poza wyraźnie przewidziane w nim ograniczenie, tolerowanie naruszeń ich praw mogących towarzyszyć sporządzaniu kopii na użytek prywatny (zob. podobnie wyrok ACI Adam i in., EU:C:2014:254, pkt 31).

77 Trybunał wskazał ponadto, że system opłaty reprograficznej posiadający cechy takie jak omawiane w postępowaniu głównym, który w zakresie ustalania wysokości godziwej rekompensaty należnej jej beneficjentom nie rozróżnia sytuacji, w której źródło służące za podstawę sporządzenia kopii na użytek prywatny jest legalne, od sytuacji, w której źródło to jest nielegalne, nie zachowuje właściwej równowagi, którą należy zapewnić między interesami podmiotów prawa autorskiego a interesami użytkowników przedmiotów objętych ochroną, ponieważ, w takim systemie, uderza pośrednio we wszystkich użytkowników, którzy nabywają sprzęt, urządzenia lub nośniki objęte wspomnianą opłatą (zob. podobnie wyrok ACI Adam i in., EU:C:2014:254, pkt 54–56).

78 Uiszczając bowiem opłatę ustaloną w oderwaniu od legalnego lub nielegalnego charakteru źródła, z jakiego sporządza się kopie, użytkownicy ci przyczyniają się w sposób konieczny do sfinansowania rekompensaty z tytułu szkody wyrządzonej w wyniku zwielokrotniania na użytek prywatny z nielegalnego źródła, na które to zwielokrotnianie nie zezwala dyrektywa 2001/29, i muszą w ten sposób ponieść dodatkowy koszt, który nie jest nieznaczny, aby móc sporządzić kopię na użytek prywatny objętą wyjątkiem przewidzianym w art. 5 ust. 2 lit. b) tej dyrektywy (zob. wyrok ACI Adam i in., EU:C:2014:254, pkt 56).

79 Zważywszy na powyższe, na pytanie pierwsze lit. f) należy odpowiedzieć, że dyrektywa 2001/29 stoi na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego, które przewiduje godziwą rekompensatę z tytułu kopii sporządzonych z nielegalnych źródeł, a mianowicie z chronionych utworów, które zostały podane do publicznej wiadomości bez zgody podmiotów praw autorskich.

W przedmiocie pytania pierwszego lit. e)

80 Poprzez pytanie pierwsze lit. e), które należy rozpatrzyć w ósmej kolejności, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy dyrektywa 2001/29 stoi na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego przewidującego godziwą rekompensatę z tytułu kopii chronionych utworów, które są sporządzane przez osobę fizyczną z lub za pomocą narzędzia należącego do osoby trzeciej.

81 W tym względzie należy wskazać, że art. 5 ust. 2 lit. b) wspomnianej dyrektywy wskazuje trzy elementy, które wspólnie wyznaczają zakres stosowania tego przepisu. Są to przede wszystkim przedmiot zwielokrotnienia, następnie osoba, która dokonuje zwielokrotnienia, i wreszcie sama kopia.

82 Co się tyczy w pierwszej kolejności przedmiotu zwielokrotnienia, należy przypomnieć, że wspomniany przepis przewiduje wyjątek od wyłącznego prawa podmiotu praw autorskich do zezwolenia na zwielokrotnienie danego utworu lub do zakazania takiego zwielokrotnienia. Wymaga to w sposób konieczny, by przedmiotem zwielokrotnienia, do którego odnosi się ten przepis, był utwór chroniony, niepodrobiony i niepiracki (zob. podobnie wyrok ACI Adam i in., EU:C:2014:254, pkt 58).

83 Następnie, jeżeli chodzi o osobę uprawnioną do dokonywania zwielokrotnienia, art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 precyzuje, że może nią być wyłącznie osoba fizyczna, która sporządza kopie danego chronionego utworu do prywatnego użytku i do celów ani bezpośrednio, ani pośrednio handlowych.

84 Wreszcie, co się tyczy samej kopii, art. 5 ust. 2 lit. b) tej dyrektywy określa wyraźnie jedynie nośniki, na których chroniony utwór może być zwielokrotniany.

85 W tym względzie wystarczy bowiem porównać sposób, w jaki został sformułowany wyjątek dotyczący kopii na użytek prywatny, ze sposobem, w jaki został zredagowany wyjątek od prawa do zwielokrotniania przewidziany w art. 5 ust. 2 lit. a) wspomnianej dyrektywy. I tak widać, że podczas gdy ten ostatni stosuje się do „zwielokrotniania na papierze lub podobnym nośniku", wyjątek dotyczący kopii na użytek prywatny ma zastosowanie do „zwielokrotniania na dowolnych nośnikach".

86 Natomiast brzmienie art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 w żaden sposób nie precyzuje właściwości narzędzi, z których lub za pomocą których sporządzane są kopie na użytek prywatny. W szczególności brak jest jakiejkolwiek wzmianki na temat natury prawnej związku, jaki – tak jak prawo własności – może łączyć osobę fizyczną będącą autorem zwielokrotnienia do celów prywatnych i wykorzystywane przez tę osobę narzędzie.

87 Należy zaś wskazać z jednej strony, że przewidziany przez ten przepis wyjątek podlega wykładni ścisłej, w związku z czym nie pozwala on na wykładnię wykraczającą poza sytuacje wskazane w nim w sposób wyraźny (zob. analogicznie wyroki: ACI Adam i in., EU:C:2014:254, pkt 23; Melzer, C-228/11, EU:C:2013:305, pkt 24).

88 Z drugiej strony celem wspomnianej dyrektywy jest zharmonizowanie jedynie niektórych aspektów prawa autorskiego (wyrok Padawan, EU:C:2010:620, pkt 35). Otóż prawodawca Unii, nie czyniąc w tej dyrektywie żadnej wzmianki na temat właściwości i cech szczególnych wskazanych w pkt 86 niniejszego wyroku, uznał, że nie są one istotne z punktu widzenia celu, którego realizacji służy jego dzieło częściowej harmonizacji.

89 Wynika stąd, że kwestia tego, czy narzędzie wykorzystywane przez osobę prywatną do sporządzania kopii na użytek prywatny musi należeć do tej osoby czy też może należeć do osoby trzeciej, nie mieści się w zakresie stosowania art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29.

90 W tych okolicznościach – wbrew temu, co utrzymuje Komisja Europejska – art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 nie należy rozpatrywać w świetle art. 5 ust. 5 tego aktu, ponieważ celem tego ostatniego przepisu nie jest ani wpłynięcie na materialną treść postanowień art. 5 ust. 2 wspomnianej dyrektywy, ani zwłaszcza rozszerzenie zakresu poszczególnych wyjątków i ograniczeń, które zostały w nim przewidziane (zob. wyrok ACI Adam i in., EU:C:2014:254, pkt 26).

91 Zważywszy na powyższe, na pytanie pierwsze lit. e) należy odpowiedzieć, że dyrektywa 2001/29 nie stoi na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego przewidującego godziwą rekompensatę z tytułu kopii chronionych utworów, które są sporządzane przez osobę fizyczną z lub za pomocą narzędzia należącego do osoby trzeciej.

W przedmiocie pytania pierwszego lit. g)

92 Poprzez pytanie pierwsze lit. g), które należy przeanalizować w dziewiątej kolejności, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy dyrektywa 2001/29 stoi na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego przewidującego godziwą rekompensatę z tytułu kopii, które są sporządzane ze źródeł legalnych „w inny sposób", na przykład z Internetu.

93 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, w przypadku gdy sąd krajowy nie dostarcza Trybunałowi informacji na temat okoliczności stanu faktycznego lub prawnego niezbędnych do udzielenia użytecznej odpowiedzi na przedstawione mu pytanie, pytanie to musi zostać odrzucone jako niedopuszczalne (zob. podobnie wyrok Belvedere Costruzioni, C-500/10, EU:C:2012:186, pkt 16; postanowienie Stefan, C-329/13, EU:C:2014:815, pkt 24).

94 W niniejszym wypadku sąd odsyłający nie dostarczył wystarczających informacji na temat rodzaju zwielokrotnień, które są przedmiotem postawionego pytania.

95 W tych okolicznościach Trybunał nie jest w stanie udzielić użytecznej odpowiedzi na pytanie pierwsze lit. g). Wobec tego pytanie to musi zostać odrzucone jako niedopuszczalne.

W przedmiocie kosztów

96 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

1) **Artykuł 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym nie stoi na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego, które przewiduje godziwą rekompensatę z tytułu wyjątku od prawa do zwielokrotniania dotyczącego kopii na użytek prywatny w związku z korzystaniem z wielofunkcyjnych nośników danych takich jak karty pamięci do telefonów komórkowych, niezależnie od tego, czy ich podstawową funkcją jest – lub nie jest – sporządzanie takich kopii, pod warunkiem że jedna z funkcji rzeczonych nośników, choćby drugorzędna, umożliwia posiadaczom tych nośników używanie ich we wskazanym celu. Natomiast podstawowy lub drugorzędny charakter tej funkcji oraz to, jak istotna jest zdolność danego nośnika do sporządzania kopii, mogą wpłynąć na wysokość należnej godziwej rekompensaty. W zakresie, w jakim szkoda poniesiona przez podmioty praw autorskich mogłaby zostać uznana za niewielką, udostępnienie wspomnianej funkcji może nie powodować powstania zobowiązania do zapłaty tej rekompensaty.**

2) **Artykuł 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 nie stoi na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego, które przewiduje opłatę reprograficzną przeznaczoną na sfinansowanie godziwej rekompensaty z tytułu wyjątku od prawa do zwielokrotniania dotyczącego kopii na użytek prywatny w przypadku dostarczania nośników mogących służyć do zwielokrotniania na użytek prywatny, takich jak karty pamięci do telefonów komórkowych, jednak nie wprowadza tej opłaty w przypadku dostarczania komponentów przeznaczonych głównie do przechowywania kopii na użytek prywatny, takich jak pamięć wewnętrzna odtwarzaczy MP3, pod warunkiem że te poszczególne kategorie nośników i komponentów nie są porównywalne lub że różnica w ich traktowaniu jest uzasadniona, czego ustalenie należy do sądu odsyłającego.**

3) **Artykuł 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego, które przewiduje obowiązek uiszczenia opłaty reprograficznej przeznaczonej na sfinansowanie godziwej rekompensaty z tytułu wyjątku od prawa do zwielokrotniania dotyczącego kopii na użytek prywatny przez producentów i importerów, którzy prowadzą sprzedaż kart pamięci do telefonów komórkowych na rzecz podmiotów profesjonalnych, mając świadomość, że karty te są przeznaczone do dalszej sprzedaży, nie wiedząc jednak, czy końcowi nabywcy owych kart są osobami prywatnymi czy podmiotami profesjonalnymi, pod warunkiem że:**

   — **wprowadzenie takiego systemu jest uzasadnione trudnościami praktycznymi;**

   — **podmioty zobowiązane do uiszczenia opłaty są zwolnione z tego obowiązku, w wypadku gdy dostarczają karty pamięci do telefonów komórkowych na rzecz osób innych niż osoby fizyczne w celach oczywiście niezwiązanych ze zwielokrotnianiem na użytek prywatny, przy czym zwolnienie to nie może być ograniczone do przypadków dostarczania wyłącznie na rzecz podmiotów profesjonalnych, które są zarejestrowane w organizacji zarządzającej omawianymi opłatami;**

   — **wspomniany system przewiduje prawo do zwrotu opłaty reprograficznej, które jest skuteczne i nie czyni nadmiernie utrudnionym zwrotu uiszczonej opłaty, przy czym dopuszczalne jest, by zwrot ten był dokonywany jedynie na rzecz końcowego nabywcy karty pamięci, który w tym celu wystąpił z właściwym wnioskiem do wspomnianej organizacji.**

4) Artykuł 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 rozpatrywany w świetle motywu 35 tego aktu należy interpretować w ten sposób, że pozwala on państwom członkowskim na przewidzenie w pewnych wypadkach, które mieszczą się w zakresie stosowania wyjątku od prawa do zwielokrotniania dotyczącego kopii na użytek prywatny, zwolnienia z zapłaty godziwej rekompensaty z tytułu tego wyjątku, pod warunkiem że szkoda poniesiona przez podmioty praw będzie w takim wypadku niewielka. Do kompetencji tych państw członkowskich należy określenie progu takiej szkody, przy czym ów próg musi być stosowany w szczególności zgodnie z zasadą równego traktowania.

5) Dyrektywę 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że w przypadku gdy państwo członkowskie zdecydowało się na podstawie art. 5 ust. 2 tej dyrektywy na wyłączenie w ramach przedmiotowego zakresu stosowania tego przepisu wszelkiego prawa podmiotów praw autorskich do zezwalania na zwielokrotnianie ich utworów na użytek prywatny, udzielona przez podmiot praw autorskich zgoda na korzystanie z plików zawierających ich utwory nie może mieć wpływu na obowiązek godziwej rekompensaty z tytułu wyjątku od prawa do zwielokrotniania dotyczącego czynności zwielokrotnienia dokonanych za pomocą tych plików zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. b) wspomnianej dyrektywy i nie może sama w sobie prowadzić do powstania obowiązku zapłaty przez użytkownika danych plików jakiegokolwiek wynagrodzenia na rzecz tego podmiotu praw autorskich.

6) Zastosowanie środków technologicznych, o których mowa w art. 6 dyrektywy 2001/29, w stosunku do narzędzi używanych do zwielokrotniania chronionych utworów, takich jak DVD, CD, odtwarzacze MP3 lub komputery, nie może mieć wpływu na godziwą rekompensatę należną z tytułu wyjątku od prawa do zwielokrotniania dotyczącego kopii na użytek prywatny sporządzonych za pomocą takich narzędzi. Jednak zastosowanie owych środków może mieć wpływ na konkretną wysokość tej rekompensaty.

7) Dyrektywa 2001/29 stoi na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego, które przewiduje godziwą rekompensatę z tytułu wyjątku od prawa do zwielokrotniania dotyczącego kopii sporządzonych z nielegalnych źródeł, a mianowicie z chronionych utworów, które zostały podane do publicznej wiadomości bez zgody podmiotów praw autorskich.

8) Dyrektywa 2001/29 nie stoi na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego przewidującego godziwą rekompensatę z tytułu wyjątku od prawa do zwielokrotniania dotyczącego kopii chronionych utworów, które są sporządzane przez osobę fizyczną z lub za pomocą narzędzia należącego do osoby trzeciej.

Podpisy